

Βρυξέλλες, 16 Νοεμβρίου 2020
(OR. en)

13026/20

BETREG 27

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12683/1/20 REV 1

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και ρήτρες πειραματισμού ως εργαλεία για ένα φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις διαταρακτικές προκλήσεις στην ψηφιακή εποχή

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και ρήτρες πειραματισμού ως εργαλεία για ένα φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις διαταρακτικές προκλήσεις στην ψηφιακή εποχή.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και ρήτρες πειραματισμού ως εργαλεία για ένα φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις διαταρακτικές προκλήσεις στην ψηφιακή εποχή

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

1. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τα συμπεράσματα που ενέκρινε τον Φεβρουάριο του 2020¹, στα οποία ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η βελτίωση της νομοθεσίας αποτελεί έναν από τους βασικούς μοχλούς της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, προάγει την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, την ψηφιοποίηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, αυξάνει τη διαφάνεια και εξασφαλίζει την υποστήριξη της νομοθεσίας της ΕΕ από το κοινό· και ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ότι θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η νομοθεσία της ΕΕ είναι διαφανής και απλή και ότι επιτυγχάνεται με το ελάχιστο κόστος, ενώ παράλληλα λαμβάνεται πάντα υπόψη ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, των εργαζομένων, της υγείας, του κλίματος και του περιβάλλοντος. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη δέσμευσή του να προωθεί τα πλέον αποτελεσματικά κανονιστικά μέσα, όπως είναι η εναρμόνιση και η αμοιβαία αναγνώριση².
2. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι, ιδίως για να εξέλθει η ΕΕ ισχυρότερη από την κρίση COVID-19, η οποία είχε σοβαρό αντίκτυπο στην πλειονότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων, καθώς και των νεοφυών επιχειρήσεων, πολλές από τις οποίες αντιμετωπίζουν υπαρκτή απειλή, το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ανταγωνιστικό, αποτελεσματικό, αποδοτικό, συνεκτικό, προβλέψιμο, φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό, βιώσιμο και ανθεκτικό. Πρέπει να είναι τεκμηριωμένο και να προστατεύει και να στηρίζει τόσο τους πολίτες όσο και τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο του στόχου μιας πλήρως λειτουργικής ενιαίας αγοράς της ΕΕ, χωρίς να επιβάλλει νέες περιττές επιβαρύνσεις και μειώνοντας παράλληλα τις υφιστάμενες περιττές επιβαρύνσεις.

¹ 6232/20.

² Διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, σημείο 47.

3. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και την αρχή της προφύλαξης, όπως και τα συμπεράσματα που ενέκρινε τον Μάιο του 2016³, στα οποία ΤΟΝΙΖΕΙ ότι, κατά την εξέταση, τη διαμόρφωση ή την ενημέρωση των πολιτικών ή νομοθετικών μέτρων της ΕΕ, θα πρέπει να εφαρμόζεται η «Αρχή της Καινοτομίας», που συνεπάγεται τη συνεκτίμηση του αντικτύπου στην έρευνα και την καινοτομία κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης και επανεξέτασης νομοθετικών διατάξεων σε όλους τους τομείς πολιτικής· στα οποία ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν την προοπτική της φιλικής προς την καινοτομία και ανθεκτικής στον χρόνο νομοθεσίας στο πλαίσιο των συζητήσεων τους σχετικά με την υφιστάμενη νομοθεσία εντός του REFIT· και στα οποία ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η νομοθεσία μπορεί να γίνει ανθεκτικότερη στον χρόνο και να ευνοεί την έρευνα και την καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων πειραματισμού και ευελιξίας. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την Ανταλλαγή Βέλτιστων Πρακτικών που διοργάνωσε το 2017 η μαλτέζικη Προεδρία του Συμβουλίου, η οποία αποκάλυψε ότι πολλά κράτη μέλη ήδη εξετάζουν τον πειραματισμό και άλλα εργαλεία που σχετίζονται με την καινοτομία κατά τη χάραξη των πολιτικών τους⁴.
4. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η ευελιξία και ο πειραματισμός μπορούν να είναι σημαντικά στοιχεία για ένα εύελικτο, φιλικό προς την καινοτομία, διαχρονικό, τεκμηριωμένο και ανθεκτικό κανονιστικό πλαίσιο που προωθεί την ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη, τη βιωσιμότητα, τη ρυθμιστική μάθηση, καθώς και την ευρωπαϊκή τεχνολογική κυριαρχία και ηγεσία, και το οποίο βοηθά στην αποτελεσματική αντιμετώπιση συστημικών κλυδωνισμών και διαταρακτικών αλλά και μακροπρόθεσμων μελλοντικών προκλήσεων.
5. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο σε διάφορους τομείς, για παράδειγμα στους τομείς των χρηματοοικονομικών, της υγείας, των νομικών υπηρεσιών, της αεροπορίας, των μεταφορών και της εφοδιαστικής, καθώς και της ενέργειας, και συχνά περιλαμβάνουν τη χρήση νέων, αναδυόμενων τεχνολογιών —όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI) και οι τεχνολογίες αλυσίδας συστοιχιών/κατανεμημένου καθολικού (DLT)— ή την καινοτόμο χρήση υφιστάμενων τεχνολογιών⁵.

³ 9580/16.

⁴ WK 6474/2017.

⁵ Attrey, A., Leshner, M. και Lomax, C., «The role of sandboxes in promoting flexibility and innovation in the digital age», Going Digital Toolkit, Σημείωμα πολιτικής 2, 2020.

6. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη «Μελέτη υποστήριξης της ενδιάμεσης αξιολόγησης της αρχής της καινοτομίας» (Study supporting the interim evaluation of the innovation principle) που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής το 2019, στην οποία τονίζεται ότι είναι αναγκαίο να βελτιωθεί η φιλικότητα της ΕΕ προς την καινοτομία με την ενίσχυση της προσέγγισης της Επιτροπής στον σχεδιασμό πειραματικών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων⁶. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, στην έκθεση που δημοσίευσε η Επιτροπή το 2020 για τις επιδόσεις της ΕΕ στους τομείς της επιστήμης, της έρευνας και της καινοτομίας, αναφέρεται ότι η επιτάχυνση της τεχνολογικής ανάπτυξης απαιτεί, μεταξύ άλλων, λιγότερο παραδοσιακές προσεγγίσεις όσον αφορά τη ρύθμιση και την πολιτική, όπως τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια⁷.
7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η Επιτροπή εξήγγειλε στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Στρατηγική για τις ΜΜΕ με στόχο μια βιώσιμη και ψηφιακή Ευρώπη» ότι θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να καταρτίσουν προτάσεις για ρυθμιστικά δοκιμαστήρια με τη δρομολόγηση ενός πιλοτικού προγράμματος⁸. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ευρωπαϊκή εταιρική σχέση αλυσίδας συστοιχιών, σχεδιάζει ένα πανευρωπαϊκό ρυθμιστικό δοκιμαστήριο για αλυσίδες συστοιχιών που θα τεθεί σε λειτουργία το 2021/22. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Επιτροπής συνεπικουρεί την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης στη στήριξη ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων στην Ελλάδα, την Εσθονία και την Πολωνία⁹.
8. ΑΝΤΙΑΜΒΑΝΕΤΑΙ τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια ως συγκεκριμένα πλαίσια τα οποία, παρέχοντας ένα δομημένο συγκείμενο για πειραματισμό, επιτρέπουν κατά περίπτωση σε πραγματικό περιβάλλον τη δοκιμή καινοτόμων τεχνολογιών, προϊόντων, υπηρεσιών ή προσεγγίσεων —επί του παρόντος ιδίως στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης— για περιορισμένο χρονικό διάστημα και σε περιορισμένο μέρος ενός τομέα ή χώρου που υπόκειται σε κανονιστική εποπτεία, εξασφαλίζοντας ότι υπάρχουν κατάλληλες διασφαλίσεις¹⁰.

⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/study-supporting-interim-evaluation-innovation-principle_en.

⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/science-research-and-innovation-performance-eu-2020_en.

⁸ 6783/20 (COM (2020)103).

⁹ Parenti, R., «Regulatory Sandboxes and Innovation Hubs for FinTech», Μελέτη για την Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, Θεματικό Τμήμα Οικονομίας, Επιστημών και Ποιότητας Ζωής, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Λουξεμβούργο, 2020.

¹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, TOOL #21. Έρευνα και καινοτομία, Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας· Ευρωπαϊκή Επιτροπή· 6783/20 (COM (2020)103).

9. ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ τις ρήτρες πειραματισμού ως νομικές διατάξεις που επιτρέπουν στις αρχές οι οποίες είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας να εφαρμόζουν, κατά περίπτωση, έναν βαθμό ευελιξίας σε σχέση με τη δοκιμή καινοτόμων τεχνολογιών, προϊόντων, υπηρεσιών ή προσεγγίσεων¹¹. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι ρήτρες πειραματισμού αποτελούν συχνά τη νομική βάση για τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και χρησιμοποιούνται ήδη στη νομοθεσία της ΕΕ και στα νομικά πλαίσια πολλών κρατών μελών.
10. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια μπορούν να προσφέρουν την ευκαιρία προώθησης της νομοθεσίας μέσω της προορατικής ρυθμιστικής μάθησης, δίνοντας τη δυνατότητα στις ρυθμιστικές αρχές να αποκτήσουν καλύτερη ρυθμιστική γνώση και να βρουν τα βέλτιστα μέσα για τη ρύθμιση των καινοτομιών βάσει πραγματικών στοιχείων, ιδίως σε πολύ πρώιμο στάδιο, κάτι το οποίο μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό ενόψει της υψηλής αβεβαιότητας και των διαταρακτικών προκλήσεων, καθώς και κατά την εκπόνηση νέων πολιτικών.
11. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια μπορούν να προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες, ειδικότερα ευκαιρίες καινοτομίας και ανάπτυξης, σε όλες τις επιχειρήσεις, ιδίως στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών και των νεοφυών επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της βιομηχανίας, των υπηρεσιών και σε άλλους τομείς.
12. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια και οι ρήτρες πειραματισμού πρέπει πάντα να σέβονται και να προωθούν την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, καθώς και της αρχής της προφύλαξης. Πρέπει πάντα να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας των πολιτών, των καταναλωτών, των εργαζομένων, της υγείας, του κλίματος και του περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων, καθώς και ασφάλεια δικαίου, χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και θεμιτός ανταγωνισμός, και πρέπει να τηρούνται τα υφιστάμενα επίπεδα προστασίας.
13. Όσον αφορά τις ρήτρες πειραματισμού:
- α) ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να συνεχίσει να εξετάζει την κατά περίπτωση χρήση ρητρών πειραματισμού κατά την εκπόνηση και αναθεώρηση της νομοθεσίας, καθώς και να αξιολογεί τη χρήση των ρητρών πειραματισμού στις εκ των υστέρων αξιολογήσεις και τους ελέγχους καταλληλότητας·

¹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, TOOL #21. Έρευνα και καινοτομία, Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, σημείο 1 σχετικά με τις ρήτρες πειραματισμού, σ. 151.

- β) ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι οι ρήτρες πειραματισμού μπορεί να είναι σημαντικές σε πολλές τρέχουσες και μελλοντικές νομοθετικές προτάσεις·
 - γ) ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ότι η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου πρέπει να συνεχίσει να ελέγχει, κατά την εξέταση των εκτιμήσεων επιπτώσεων, των αξιολογήσεων και των ελέγχων καταλληλότητας, εάν δίδεται η δέουσα προσοχή στον αντίκτυπο που έχουν στην καινοτομία οι κανονιστικές ρυθμίσεις, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη χρήση ρητρών πειραματισμού·
 - δ) ΤΟΝΙΖΕΙ ότι προτίθεται να αξιολογεί την πιθανή συμπερίληψη ρητρών πειραματισμού κατά τη συζήτηση νομοθετικών προτάσεων·
 - ε) ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προβεί σε επισκόπηση των κύριων υφιστάμενων ρητρών πειραματισμού στο δίκαιο της ΕΕ·
 - στ) ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να προσδιορίσει τομείς πολιτικής και κανονιστικές ρυθμίσεις όπου πρόσθετες ρήτρες πειραματισμού θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμβάλουν στην προώθηση της καινοτομίας και της νομοθεσίας· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να διεξαγάγει εν προκειμένω διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς, για παράδειγμα μέσω της πλατφόρμας «Fit for Future» ή στοχευμένων διαβουλεύσεων.
14. Όσον αφορά τα κανονιστικά δοκιμαστήρια: ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να οργανώσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών σχετικά με τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια μεταξύ των κρατών μελών και της ίδιας, προκειμένου:
- α) να προβεί σε επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά τη χρήση ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων στην ΕΕ·
 - β) να προσδιορίσει εμπειρίες όσον αφορά τη νομική βάση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων·
 - γ) να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο η άντληση διδαγμάτων από τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια σε εθνικό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ.

15. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση προόδου σχετικά με την εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών όσον αφορά τα ρυθμιστικά δοκιμαστήρια, καθώς και όσον αφορά την επισκόπηση των υφιστάμενων ρητρών πειραματισμού στο δίκαιο της ΕΕ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021, για να συζητηθεί στην Ομάδα «Βελτίωση της νομοθεσίας» υπό την πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου· και να παρουσιάσει τα τελικά αποτελέσματα και την ανάλυση, μαζί με πρακτικές συστάσεις σχετικά με την πιθανή μελλοντική χρήση ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων και ρητρών πειραματισμού στην ΕΕ και σε επίπεδο ΕΕ, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021, για να συζητηθούν και να λάβουν συνέχεια από την Ομάδα «Βελτίωση της νομοθεσίας» υπό τη σλοβενική Προεδρία του Συμβουλίου.
-